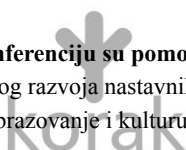

Druga međunarodna naučno-stručna konferencija “Informatika, obrazovna tehnologija i novi mediji u obrazovanju” ZBORNİK RADOVA – KNJIGA 2	The Second International Conference on Informatics, Educational Technology and New Media in Education PROCEEDINGS OF PAPERS – VOLUME 2
<i>Izdavač</i> Učiteljski fakultet u Somboru Centar za izdavačku delatnost	<i>Publisher</i> Teacher Education Faculty in Sombor Publishing Centre
<i>Za izdavača</i> Prof. dr Dragan Soleša	<i>For publisher</i> Professor, Dragan Soleša, PhD
<i>Glavni i odgovorni urednik</i> Prof. dr Đorđe Nadrljanski	<i>Editor in chief</i> Professor, Đorđe Nadrljanski, PhD
<i>Knjiga 103</i>	<i>Book 103</i>
<i>Biblioteka</i> Posebna izdanja	<i>Edition</i> Special Issue
<i>Recenzenti</i> Prof. dr Dragan Soleša Prof. dr Đorđe Nadrljanski	<i>Reviewers</i> Professor, Dragan Soleša, PhD Professor, Đorđe Nadrljanski, PhD
<i>Lektori</i> Mr Marijan Jelić Mr Mara Knežević Mr Lidija Čanda-Nerandžić Mr Dragana Francišćković	<i>Language supervision</i> Marijan Jelić, MA Mara Knežević, MA Lidija Čanda-Nerandžić, MA Dragana Francišćković, MA
<i>Likovna oprema korica</i> Saša Radojčić Alen Milošević	<i>Cover Design</i> Saša Radojčić Alen Milošević
<i>Kompjuterska obrada</i> Rastko Gajić Alen Milošević	<i>Technical editors</i> Rastko Gajić Alen Milošević
<i>Štampa</i> “Ninagraf” Surčin	<i>Printed by</i> “Ninagraf” Surčin
<i>Tiraž</i> 300	<i>Circulation</i> 300
ISBN 86-83097-32-3	ISBN 86-83097-32-3

Konferenciju su pomogli:

Program profesionalnog razvoja nastavnika u Srbiji – KORAK
i Sekretarijat za obrazovanje i kulturu IV AP Vojvodine

UNIVERZITET U NOVOM SADU
UČITELJSKI FAKULTET U SOMBORU

UNIVERSITY OF NOVI SAD
TEACHER EDUCATION FACULTY IN SOMBOR

Druga međunarodna
naučno-stručna konferencija

**INFORMATIKA,
OBRAZOVNA TEHNOLOGIJA
I NOVI MEDIJI U OBRAZOVANJU**

ZBORNIK RADOVA – KNJIGA 2

The Second International Conference

**INFORMATICS,
EDUCATIONAL TECHNOLOGY
AND NEW MEDIA IN EDUCATION**

PROCEEDINGS OF PAPERS – VOLUME 2

Sombor • 2005

SADRŽAJ

Dr Danica Aćimović PROFESIJE U MEDIJIMA ZANIMANJA U TV MEDIJU	9
Sanja Antonić, Aleksandra Popović ELEKTRONSKI ČASOPISI: TEORIJA I PRAKSA	15
Dr Svetlana Bezdanov Gostimir OBRAZOVNI KONTEKST MEDIJA	25
Maria Buzaši Marganić VIZUELNO OPISMEJAVANJE UČENIKA POMOĆU NOVIH MEDIJA	35
Metod Čufar, Zdenka Vrbinc ADAPTED KEYBOARDS FOR LEFT-HANDED PEOPLE.....	43
Dr Mirčeta Danilović PROBLEMI DEFINISANJA, TAKSONOMIJE I KLASIFIKACIJE MEDIJA	49
Dr Petar O. Dmitrović SISTEM KVALITETA I OSNOVNA ŠKOLA.....	59
Dr Branislav Grdinić, Mr Nataša Branković MEDIJI U FUNKCIJI PROBLEMSKE NASTAVE POZNAVANJA PRIRODE	65
Vesna Injac SRPSKA DEČJA DIGITALNA BIBLIOTEKA: NOVI MEDIJI ZA ČITANJE I OBRAZOVANJE NAJMLAĐIH.....	75
Dr Olivera Knežević-Florić MULTIMEDIJI KAO MOTIVACIONI I KULTURNI IZVORI OBRAZOVANJA	81
Vlasta Kučiš, dr Mario Plenković TRANSLATOLOGIJA I KOMUNIKOLOGIJA U FUNKCIJI OBRAZOVANJA	89
Dr Nikola Mijanović OBRAZOVANJE NA DALJINU – PREDNOSTI I OGRANIČENJA	98
Dr Mirko Miletić MASMEDIJSKI KOMPLEKS – NOVI OBRAZOVNI SISTEM.....	106

Dr Lence Miloseva COMPUTER MEDIATED COMMUNICATION (CMC) VERSUS FACE TO FACE COMMUNICATION (FtF) (Romantic Interpersonal relationship)	121
Mr Mirjana Nikolić RADIO – KLASIČNI I NOVI MEDIJ U PROCESU EDUKACIJE	125
Mr Enes Osmančević INTERNET I NOVI OBLICI DRUŠTVENOSTI	137
Katarina Radinović MEDIJSKI KONTEKST OBRAZOVANJA	144
Saša Radojčić SISTEM ZA UPRAVLJANJE SADRŽAJEM (CMS) KAO PLATFORMA ZA ONLINE ČASOPISE	148
Dr Daniel Abraham Romano DIFERENCIRANA NASTAVA MATEMATIKE U OSNOVNOJ ŠKOLI	154
Snežana Savin Kirova, dr Snežana Stavreva Veselinovska KOMBINOVANJE NASTAVNIH SADRŽAJA EKOLOGIJE I ENGLESKOG JEZIKA (PRAKTIČAN ČAS).....	164
Mr Aleksandar Stojanović MEDIJI MASOVNIH KOMUNIKACIJA I MEDIJSKO VASPITANJE.....	168
Lívia Szedmina, Róbert Pintér TECHNICAL ENGLISH – THE E-WAY	173
Dr Svetlana Španović DIDAKTIČKO OBLIKOVANJE I INTEGRISANJE UDŽBENIKA U MULTIMEDIJALNI NASTAVNI PAKET	180
Dr Tatjana Tubić, Aleksandra Juhas, Nikola Tubić, Đorđe Damjanović PRIMENA INFO-KANALA U ŠKOLSKIM USLOVIMA	192
Jarmila Vrbovská, Ružena Šimoniová-Černáková VIRTUELNI KURSEVI	200
Dr Radislav Vulović PRIMENA MEDIJA U OBRAZOVANJU I NJIHOVE PERSPEKTIVE	207
Radmila Zeba SUVRREMENA TEHNOLOGIJA I MASMEDIJI U HABILITACIJI GOVORA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	214
Mr Vesna Zuber, Ljubomir Zuber MEDIJI U SISTEMU OBRAZOVANJA	

BOSNE I HERCEGOVINE.....	224
Mr Amalija Žakelj, dr Werner Paschek PROCESS-DIDACTIC APPROACH IN TEACHING OF MATHEMATICS	232
Sonja Žarković, Snežana Marković KAKO SU STRIPOVI POBEDILI KNJIGE?	244
Dr Mališa Žižović, mr Radojica Petrović VIŠEKRITERIJUMSKA OCENA SISTEMA UPRAVLJANJA KVALITETOM U OBRAZOVANJU	253

SNEŽANA SAVIN KIROVA

DR SNEŽANA STAVREVA VESELINOVSKA

Pedagoški fakultet

Štip

Makedonija

KOMBINOVANJE NASTAVNIH SADRŽAJA EKOLOGIJE I ENGLESKOG JEZIKA (PRAKTIČAN ČAS)

Rezime: Rad sadrži razradu jednog nastavnog časa koji kombinuje sadržine dva nastavna predmeta: engleskog jezika i ekološkog vaspitanja. Obraduje se pesma "Earth song" Majkla Džeksona pomoću video spota, kompjuterskih jezičkih vežbi za savlađivanje ekoloških termina na engleskom jeziku i pisanja ekološke pesme podstaknutog gledanjem video spota. Cilj ovog rada je povezivanje nastavnih sadržina ekološkog vaspitanja i engleskog jezika, osavremenjivanje nastave uvođenjem video i audio elemenata i kompjutera.

Ključne reči: ekološko vaspitanje, engleski jezik, nastava, "Earth song".

UVOD

Na Pedagoškom fakultetu "Goce Delčev" u Štipu, R. Makedonija, studenti oba smera (Predškolskog vaspitanja i Razredne nastave) uče engleski jezik kao obavezan predmet u prvoj godini studija, a Ekološko vaspitanje kao izborni predmet u trećoj godini. Polazeći od ove činjenice, odlučili smo da pokušamo da kombinujemo ove dve nastavne sadržine u toku jednog časa, i to putem neformalnog pristupa: kao uvod u obe sadržine poslužio nam je video spot popularne pesme "Earth Song" Majkla Džeksona koja obiluje potrebnim materijalom.

Jedna od prednosti upotrebe pesama u nastavi engleskog jezika leži u tome što može da se primeni na bilo kom nivou učenja. Osim ovog, da navedemo i neke druge prednosti primene ovog načina za prezentaciju materijala: povećana motivacija, govorna praksa, priyatnost i uživanje tokom učenja, uključivanje emocionalnog aspekta u proces učenja, primena humanističkog pristupa učenju i drugo. Većina ovih prednosti važi i za ekološko vaspitanje, samo što se govorna praksa izvodi na makedonskom jeziku. Što se nedostataka tiče, po našem mišljenju lista je приметно kraća: možda će neki studenti i nastavnici ovaj pristup smatrati manje ozbiljnim, zatim postojanje objektivno različitih

muzičkih ukusa što stvara probleme pri izboru pesme za obradu, i, eventualno fakt što neke pesme sadrže gramatički ne sasvim ispravan jezik.

Većina nastavnika danas se suočava sa mnogim izazovima pri izvođenju nastave. Jedan takav aktuelan izazov je i kako iskoristiti neka tekuća globalna pitanja za angažovanje studenata i razvijanje njihove svesti o globalnim problemima današnjice. Danas jednostavno nije moguće živeti bez svesnosti o globalnim problemima koji utiču na sve nas sada, a i na naše buduće generacije. Moguća buduća ekološka katastrofa bi trebalo da bude opomena svima da se zamisle i učine nešto, svako na svoj način i u okviru svojih mogućnosti.

Ovaj nastavni čas je jedan takav pokušaj da se kombinuju sadržine dva predmeta i da se postignu dva cilja: usvajanje nastavnog materijala iz oba predmeta, i buđenje i razvijanje ekološke svesti kod mladih upotrebom neformalnog metoda nastave.

OPERATIVNI PLAN ČASA

Za izvođenje ovakvog tipa časa pripremili smo sledeći plan:

1. Određivanje ciljeva časa;
2. Priprema uslova i sredstava za nastavu;
3. Organizacija i aktivnosti u toku časa;
4. Evaluacija postignutih rezultata kod učenika;
5. Konstatacija o korisnosti i uspešnosti nastavnog časa sa kombinovanjem sadržina iz oblasti ekologije i engleskog jezika.

1. Određivanje ciljeva časa

Sledeći ciljevi su postavljeni za ovaj nastavni čas:

- a) usvajanje novog vokabulara uglavnom vezanog za ekološku problematiku, posebno na makedonskom i na engleskom jeziku;
- b) razvijanje veštine slušanja i razumevanja (ovaj deo se posebno odnosi na engleski jezik kao strani);
- c) razvijanje govorne veštine na datu temu (konkretno ekologija) na oba spomenuta jezika;
- d) razvijanje veštine pisanja na oba jezika (izražavanje ličnih stavova o određenom pitanju, prognoze za budućnost, predlozi mogućih rešenja, pisanje ekološke pesme itd.);
- e) razvijanje globalne ekološke svesti kod mlade populacije.

2. Priprema uslova i sredstava za nastavu

Za čas je potrebna učionica opremljena audio-vizuelnim nastavnim pomagalicama, a, ako uslovi dozvoljavaju, može da se koristi i kabinet za informatiku, u kom slučaju vežbe mogu da budu interaktivnog tipa. Isto tako je potrebno da tekst pesme i jezičke vežbe za engleski jezik budu unapred pripremljene i umnožene. Što se tiče časa iz ekološkog vaspitanja, ovako pripremljen materijal nije potreban jer se više pažnje obraća na vizuelni momenat i efekat koji on proizvodi na studente.

3. Organizacija i aktivnosti u toku časa

- Uvodni deo sadrži kratak tekst o autoru, samom spotu i pesmi. Prezentaciju teksta vrši nastavnik uz mogućnost da studenti dodaju svoj komentar ili dodatnu informaciju;
- Sledi gledanje spota uz prethodno umnožen tekst podeljen studentima;
- Pitanja na engleskom jeziku za proveru razumevanja teksta;
- Jezičke vežbe iz engleskog jezika različitog tipa; njihov izbor zavisi od stepena znanja studenata a ovde navodimo neke od mogućnosti: popunjavanje praznina pomoću datih reči, zaokruživanje sinonima/antonima zadatih reči, sastavljanje razdeljenih polovina rečenica, otkrivanje pravilnog redosleda izmešanih stihova i slično;
- U toku gledanja spota na času ekološkog vaspitanja nastavnik može da potraži odgovor na nekoliko postavljenih pitanja;
  - Šta se dešava sa izlaskom sunca i sa kišom?
  - Zašto Zemlja plače i zašto plaču njene obale?
  - Šta je sa slonovima i da li smo izgubili njihovo poverenje?
  - Šta je sa opustošenim morima i okeanima i šumskim stazama?
- Diskusija o temi spota, lični utisci, stavovi o ekološkim problemima viđenim u toku gledanja spota, koja scena ostavlja najsnažniji utisak (uništene šume, mrtve životinje, zagađen vazduh, uništene prirodne lepote, ratna pustošenja itd.).

4. Evaluacija postignutih rezultata kod učenika

Vrši se procena uticaja koji je ovakav čas imao na studente u smislu da li su bili opušteniji, zainteresovaniji za nastavni materijal, da li upotreba pesme u nastavi deluje motivirajuće, da li bi studenti želeli više ovakvih časova i dr.

Ako želimo da naučimo studente da saznaju i istražuju, treba da im omogućimo da uživaju u tim aktivnostima, da ih uvedemo u prirodu, među predmete i pojave, pri čemu oni postaju ponosni otkrivači tajni prirode, veza, uzroka i posledica. Sve ove aktivnosti izvedene u toku oba nastavna časa mogu da posluže kao prave lekcije preko kojih studenti dolaze do novih saznanja i sistematizuju svoje iskustvo. One podstiču razvoj ekološkog ponašanja studenata prema prirodi putem izgrađivanja ekološke svesti i kulture.

5. Konstatacija o korisnosti i uspešnosti

Po našem izvođenju ovakvog časa, došli smo do zaključka da je ispunio naša očekivanja i da je kod studenata izazvao pozitivne reakcije. Većina je bila aktivna tokom celog časa što smatramo velikim uspehom, naročito u pogledu nastave engleskog jezika. Poznato je da su studenti obično prilično napeti kada treba da govore engleski u formalnom okruženju klasične učionice. Upravo zato smo primenili ovaj pristup koji je omogućio i smanjenje anksioznosti u pogledu straha od greške pri upotrebi stranog jezika. Prednost je i to što se pesme lako pamte i obično pružaju šansu za reakciju u pisanom obliku i za usmerenu usmenu diskusiju, što je korisno i za ekološko vaspitanje i za usvajanje ciljnog rečnika na engleskom jeziku.

ZAKLJUČAK

Da se bude nastavnik na bilo kom nivou obrazovanja nije samo posao, to je u izvesnoj meri i umetnost, i to umetnost koja je stalno u razvoju. Zato moramo da koristimo što više kreativnih ideja i da primenjujemo, ne toliko nove, koliko različite postupke i metode u nastavi. Takva nastava u svoj centar postavlja studente, daje im šansu da se iskažu i da u isto vreme uživaju u učenju. Već odavno je rečeno da je najbolji učitelj onaj koji učenje čini prijatnim i opuštenim.

Upotreba muzike, naročito prikladnih pop-pesama, u nastavi sa našom ciljnom grupom (studenti Pedagoškog fakulteta) može značajno da doprinese poboljšanju kvaliteta nastave kod oba spomenuta predmeta koje smo kombinovali, u smislu postizanja veće zainteresovanosti i uspešnosti studenata. Časovi u toku kojih se primenjuje ovaj ili slični metodi prezentacije željenog materijala daleko su zanimljiviji studentima, mnogo je lakše zadržati njihovu pažnju tokom časa, a pokazali su se i kao dobar način smanjenja napetosti kod studenata i uspostavljanja boljeg odnosa na relaciji student-nastavnik.

LITERATURA

1. Cook, G. (2000). *Language Play, Language Learning*. Oxford University Press.
2. Hutchinson, T. (1997). *Lifelines: elementary – teachers book*. Oxford University Press.
3. Hutchinson, T. (1999). *Lifelines: pre-intermediate-teachers book*. Oxford: Oxford University Press.
4. Swan, M and Walter C. (1993). *The New Cambridge English Course, Upper – Intermediate*, CUP.
5. Supek, R. (1989); *Ova jedina zemlja*, Globus, Zagreb.